Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
JEAN RICHARD DE LA TOUR
prednesené 9. decembra 2020[1]

Vec C-414/20 PPU

MM
Trestné konanie
za účasti:
Specializirana prokuratura

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Specializiran nakazatelen săd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie – Justičná spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 6 ods. 1 a článok 8 ods. 1 písm. c) – Postupy odovzdávania osôb medzi členskými štátmi – Európsky zatykač vydaný na základe vnútroštátneho aktu o vznesení obvinenia – Pojem ‚zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom' – Charta základných práv Európskej únie – Článok 47 – Účinná súdna ochrana"

I. Úvod

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 a článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi[2], zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009[3], ako aj článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta").

2. Tento návrh bol podaný v trestnom konaní, v ktorom je na podporu návrhu na preskúmanie vyšetrovacej väzby nariadenej proti MM napadnutá platnosť európskeho zatykača, ktorý bol na neho vydaný.

3. Otázky, ktoré položil Specializiran nakazatelen săd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko), sa v podstate týkajú pojmu vnútroštátneho zatykača ako právneho základu európskeho zatykača, ako aj podmienok a rozsahu účinnej súdnej ochrany, ktorá musí byť v členskom štáte vydávajúcom zatykač zaručená osobe, na ktorú je európsky zatykač vydaný, po tom, čo došlo k jej odovzdaniu.

1 Jazyk prednesu: francúzština.

2 Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34.

3 Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24, ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584".

II. Právny rámec

A. Rámcové rozhodnutie 2002/584

4. Článok 1 ods. 1 a 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

…

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii.“

5. Článok 6 ods. 1 a 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 stanovuje:

„1. Vydávajúci súdny orgán bude súdny orgán vydávajúceho členského štátu [Súdny orgán vydávajúci zatykač bude súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

…

3. Každý členský štát bude informovať Generálny sekretariát Rady o príslušnom súdnom orgáne podľa svojich právnych predpisov.“

6. Článok 8 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Obsah a forma európskeho zatykača“, v odseku 1 písm. c) stanovuje:

„Európsky zatykač obsahuje nasledujúce informácie stanovené v súlade s formou, obsiahnutou v prílohe:

…

c) dôkaz o vykonateľnom rozsudku, zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom, ktoré spadá do rozsahu článkov 1 a 2.“

7. Uvedené rámcové rozhodnutie upravuje v prílohe osobitný formulár, ktorý súdne orgány vydávajúce zatykač musia vyplniť uvedením konkrétne požadovaných informácií [4]. Písm. b) bod 1 tohto formulára odkazuje na rozhodnutie, z ktorého zatykač vychádza, teda „zatykač alebo súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“.

B. Bulharské právo

8. Rámcové rozhodnutie 2002/584 prebral do bulharského práva zakon za extradiciata i evropeiskata zapoved za arest (zákon o vydávaní a o európskom zatykači, ďalej len „ZEEZA“) [5], ktorého § 37 formuluje ustanovenia o vydaní európskeho zatykača takmer rovnako ako článok 8 tohto rámcového rozhodnutia.

4 Pozri najmä rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 49 a citovaná judikatúra).

5 DV č. 46 z 3. júna 2005.

9. Podľa § 56 ods. 1 bodu 1 ZEEZA má v prípravnom konaní právomoc vydať európsky zatykač na obvineného prokurátor. Počas tohto štádia trestného konania bulharská právna úprava neupravuje možnosť súdu zúčastniť sa na vydaní európskeho zatykača, a to ani pred, ani po jeho vydaní.[6] Predovšetkým táto právna úprava zrejme neponúka možnosť podať proti rozhodnutiu prokurátora o vydaní európskeho zatykača opravný prostriedok na súd. Podľa § 200 nakazatelno procesualen kodex (Trestný poriadok, ďalej len „NPK“) v spojení s § 66 ZEEZA možno európsky zatykač napadnúť iba opravným prostriedkom na nadriadenom orgáne prokuratúry.

10. *Príkaz na predvedenie*, ktorého cieľom je predviesť osobu podozrivú zo spáchania trestného činu na policajné vyšetrovacie orgány, je upravený v § 71 NPK. Tento príkaz na predvedenie nemožno napadnúť opravným prostriedkom na súde. Možno ho napadnúť iba opravným prostriedkom podaným prokurátorovi.

11. *Obvinenie* osoby podozrivej zo spáchania trestného činu upravuje najmä § 219 NPK.

12. § 219 ods. 1 NPK uvádza, že „ak je získaný dostatok dôkazov o vine určitej osoby… vyšetrovací orgán podá správu prokurátorovi a obviní túto osobu vydaním uznesenia na tento účel“. Ide o akt vydaný vyšetrovacím orgánom pod dohľadom prokurátora. Toto uznesenie má informovať osobu podozrivú zo spáchania trestného činu o tom, že bola obvinená a dať jej možnosť brániť sa (§ 219 ods. 4 až 8 a § 221 NPK).[7] Právnym následkom tohto uznesenia nie je zadržanie obvinenej osoby. Na tento účel možno prijať iné kategórie rozhodnutí: rozhodnutie o predvedení na príslušný súd podľa § 64 ods. 2 NPK a príkaz na predvedenie na policajné vyšetrovacie orgány podľa § 71 NPK.

13. Uznesenie vyšetrovacieho orgánu o vznesení obvinenia nemožno napadnúť opravným prostriedkom na súde. Možno ho napadnúť iba opravným prostriedkom podaným prokurátorovi. § 200 NPK totiž stanovuje, že „uznesenie vyšetrovacieho orgánu možno napadnúť opravným prostriedkom podaným prokurátorovi. Rozhodnutie prokurátora, ktoré nepodlieha súdnemu preskúmaniu, možno napadnúť opravným prostriedkom na nadriadenom orgáne prokuratúry, ktorého rozhodnutie je konečné“.

14. *Vzatie* trestne stíhanej osoby *do vyšetrovacej väzby* v prípravnom konaní upravuje § 64 NPK.

15. Podľa § 64 ods. 1 NPK „vzatie do vyšetrovacej väzby v prípravnom konaní nariadi príslušný prvostupňový súd na návrh prokurátora“.

16. Pri podaní takéhoto návrhu musí prokurátor posúdiť, či sú splnené podmienky vyžadované § 63 ods. 1 NPK[8] na to, aby mohol žiadať od tohto súdu, aby obvinenému po vznesení obvinenia uložil najprísnejšie opatrenie, ktorým je vzatie do vyšetrovacej väzby v prípravnom konaní.

17. V súlade s § 64 ods. 2 NPK môže prokurátor nariadiť zadržanie obvineného na najviac 72 hodín na účely jeho predvedenia na súd, ktorý má právomoc prípadne nariadiť vyšetrovaciu väzbu.

18. § 64 ods. 3 NPK stanovuje, že „súd bezodkladne preskúma vec… za účasti obvineného…“[9].

6 Naopak počas samotného súdneho konania je príslušný súd „súdnym orgánom vydávajúcim zatykač“, ktorý má ako jediný právomoc na vydanie európskeho zatykača. Okrem toho v štádiu po odsúdení, keď bolo vydané rozhodnutie a uložený vykonateľný trest, je prokurátor opäť „súdnym orgánom vydávajúcim zatykač“, ktorý má právomoc na vydanie európskeho zatykača.

7 Uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať opis hlavných skutkov, ktoré sú vytýkané osobe podozrivej zo spáchania trestného činu a ich právnu kvalifikáciu.

8 Podľa § 63 ods. 1 NPK sa vyšetrovacia väzba nariadi, ak existuje dôvodné podozrenie, že obvinený sa dopustil trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody alebo iný prísnejší trest a ak skutočnosti obsiahnuté v spise nasvedčujú tomu, že existuje skutočné riziko, že obvinený ujde alebo spácha trestný čin.

9 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresňuje, že v tomto štádiu trestného konania možno rozhodnutie o vzatí obvineného do vyšetrovacej väzby prijať iba v jeho prítomnosti.

19. V súlade s § 64 ods. 4 NPK je súd orgánom, ktorý má právomoc preskúmať návrh na vzatie do vyšetrovacej väzby a posúdiť, či je potrebné nariadiť vyšetrovaciu väzbu, zvoliť uloženie miernejšieho opatrenia alebo vo všeobecnosti odmietnuť uloženie záväzného procesného opatrenia voči obvinenému.

20. Podľa § 270 NPK nazvaného „Rozhodnutia o donucovacom opatrení a iné opatrenia súdneho dohľadu počas súdneho konania“:

„1. Otázku zmeny donucovacieho opatrenia možno uplatniť kedykoľvek počas súdneho konania. V prípade zmeny okolností možno podať na príslušnom súde nový návrh týkajúci sa donucovacieho opatrenia.

2. Súd rozhoduje uznesením na verejnom pojednávaní…

…

4. Proti uzneseniu uvedenému v odsekoch 2 a 3 sa možno odvolať…“

III. Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21. Pre účasť v zločineckej organizácii obchodujúcej s drogami bolo v Bulharsku začaté trestné konanie proti štyridsaťjeden obvineným. Šestnásť z nich, vrátane obvineného MM, bolo na úteku.

22. Uznesením z 8. augusta 2019, predstavujúcim príkaz na predvedenie vydaný v súlade s § 71 NPK [10], vyšetrovací orgán vyhlásil pátranie po MM na účely jeho predvedenia na policajný orgán. Právnym následkom tohto uznesenia malo byť zadržanie MM na vnútroštátnom území.

23. Príkaz na predvedenie vydáva prokurátor alebo policajný orgán poverený vyšetrovaním, ktorý zostáva pod dohľadom prokurátora. Vnútroštátny súd spresňuje, že bulharská právna úprava na vydanie alebo vykonanie tohto príkazu nevyžaduje predchádzajúci alebo dodatočný súhlas prokurátora alebo súdu. O vydaní príkazu na predvedenie teda môže rozhodnúť iba policajný orgán, ktorý vedie vyšetrovanie z dôvodu, že hľadaná osoba sa naň odmieta dostaviť.

24. Vnútroštátny súd uvádza, že vo veci samej príkaz na predvedenie vydal policajný vyšetrovateľ [Glavna direkcija „Borba s organiziranata prestăpnost“ (Generálne riaditeľstvo boja s organizovaným zločinom), na Ministerstvo na vătrešnite raboti (Ministerstvo vnútra, Bulharsko)] a že tento príkaz nebol nikdy vykonaný.

25. Vzhľadom na takto opísané charakteristiky príkazu na predvedenie vnútroštátny súd vyslovuje pochybnosti o tom, či takýto vnútroštátny akt možno definovať ako „zatykač“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584. Dôvodom týchto pochybností je, že príkaz na predvedenie vydáva iba policajný vyšetrovateľ bez účasti prokurátora alebo súdu (predchádzajúcej alebo následnej) a že tento príkaz má za následok dobu zadržania, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutné na predvedenie hľadanej osoby pred tohto policajného vyšetrovateľa.

26. Vnútroštátny súd uvádza, že okrem uznesenia z 8. augusta 2019 predstavujúceho príkaz na predvedenie, vyšetrovací orgán uznesením z 9. augusta 2019 [11] so súhlasom prokurátora obvinil MM z účasti v zločineckej organizácii obchodujúcej s drogami. Keďže MM bol na úteku, toto uznesenie, ktorého právnym následkom podľa vnútroštátneho súdu nemalo byť jeho zadržanie, bolo doručené iba

10 Vnútroštátny súd vo svojej odpovedi na žiadosť Súdneho dvora o vysvetlenie uvádza, že tento akt predstavuje zatykač podľa vnútroštátneho práva. Ďalej ho označuje ako „príkaz na predvedenie“.

11 Ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019“.

jeho advokátovi ustanovenému *ex offo*. Vnútroštátny súd spresňuje, že právnym následkom tohto uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré treba považovať za prijaté prokurátorom, je iba informovať osobu o obvineniach proti nej a dať jej možnosť brániť sa podaním vysvetlení alebo návrhov na vykonanie dôkazov.

27. Dňa 16. januára 2020 vydal prokurátor európsky zatykač na MM. V kolónke týkajúcej sa „rozhodnutia, z ktorého zatykač vychádza“ sa v bode 1 nazvanom „zatykač alebo súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ uvádza iba uznesenie o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019 vydané vyšetrovacím orgánom, ktorým bolo proti MM vznesené obvinenie. Obvineného MM sa však nepodarilo nájsť, a preto nemohol byť zatknutý.

28. Dňa 25. marca 2020 bola vec predložená vnútroštátnemu súdu na účely meritórneho preskúmania. Prokurátor podal 16. apríla 2020 návrh, aby osoby, ktoré boli na úteku, vrátane MM, boli vzaté do vyšetrovacej väzby. Dňa 24. apríla 2020 vnútroštátny súd na verejnom pojednávaní zamietol tento návrh z dôvodu, že podľa vnútroštátneho práva nebolo možné nariadiť takúto väzbu v neprítomnosti obvineného. Toto odmietnutie vnútroštátneho súdu meritórne rozhodnúť o uvedenom návrhu prokurátor nenapadol.

29. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že situácia MM sa líši od situácie viacerých obvinených, ktorí sú na úteku. Okrem príkazu na predvedenie vyplývajúcemu z uznesenia z 8. augusta 2019, totiž na MM nebol vydaný žiadny iný vnútroštátny zatykač. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresňuje, že voči MM nebolo prijaté žiadne uznesenie na základe § 64 ods. 2 NPK.[12]

30. Dňa 5. júla 2020 bol MM pri výkone európskeho zatykača zatknutý v Španielsku. Dňa 28. júla 2020 bol odovzdaný bulharským súdnym orgánom. V ten istý deň prokurátor podal návrh na vzatie MM do vyšetrovacej väzby. Na základe tohto návrhu vnútroštátny súd v ten istý deň prijal voči MM rozhodnutie o predvolaní na pojednávanie.

31. Dňa 29. júla 2020, na záver pojednávania, na ktoré sa MM osobne dostavil a bol vypočutý, vnútroštátny súd nariadil jeho vzatie do vyšetrovacej väzby.

32. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, vyplýva, že pri prijímaní tohto opatrenia sa vnútroštátny súd s odkazom na judikatúru Súdneho dvora[13] domnieval, že dotknutý európsky zatykač bol vydaný orgánom, ktorý na jeho vydanie nemal právomoc, teda iba prokurátorom bez účasti súdu.

33. Vnútroštátny súd sa rovnako domnieval, že tento európsky zatykač bol vydaný bez uvedenia platného rozhodnutia o zadržaní, iba s uvedením uznesenia o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019, ktorého následkom nie je zadržanie MM.

34. Vzhľadom na tieto skutočnosti dospel vnútroštátny súd k záveru, že dotknutý európsky zatykač bol nezákonný.

12 Zo spresnení poskytnutých vnútroštátnym súdom tiež vyplýva, že prax pri vyhľadávaní a zatýkaní osôb obvinených z účasti v zločineckej organizácii obchodujúcej s drogami nebola jednotná. Tento súd totiž uvádza, že bolo vydaných 18 európskych zatykačov. V časti z nich sa ako vnútroštátny zatykač uvádza uznesenie o vznesení obvinenia; v iných je uvedené uznesenie podľa § 64 ods. 2 NPK (zadržanie na najviac 72 hodín), pričom v tejto súvislosti vnútroštátny súd spresňuje, že v Bulharsku ide o typicky základ na vydanie európskeho zatykača v prípravnom konaní; v ďalších je uvedené uznesenie podľa § 71 NPK (príkaz na predvedenie); v ostatných sa uvádza kombinácia dvoch alebo troch týchto vnútroštátnych aktov.

13 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti cituje rozsudky z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456); z 12. decembra 2019, Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (C-566/19 PPU a C-626/19 PPU, ďalej len „rozsudok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours)“, EU:C:2019:1077), ako aj z 12. decembra 2019, Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) [C-625/19 PPU, ďalej len „rozsudok Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku)“, EU:C:2019:1078].

35. Tento súd mal však pochybnosti o tom, či v tomto štádiu konania môže konštatovať nezákonnosť tohto európskeho zatykača, keďže jednak postup vydania a vykonania tohto zatykača už bol definitívne ukončený a jednak by tým nepriamo preskúmaval rozhodnutie prokurátora. Takéto preskúmanie však bulharské právo zakazuje.

36. Vnútroštátny súd sa tiež domnieval, že takéto preskúmanie by ho viedlo k posúdeniu zákonnosti rozhodnutia prijatého španielskym súdnym orgánom vykonať európsky zatykač a odovzdať MM bulharským súdnym orgánom. Vnútroštátny súd okrem toho vyjadril pochybnosti o tom, či a do akej miery by táto vada európskeho zatykača, ak by bola riadne preukázaná, mohla ovplyvniť možnosť vziať MM do vyšetrovacej väzby.

37. Vnútroštátny súd, ktorý mal tieto ťažkosti s posúdením vplyvu nezákonnosti európskeho zatykača na neskoršie konanie o vzatí MM do vyšetrovacej väzby, sa už v tomto štádiu konania domnieval, že je potrebné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Keďže však súdy prvého stupňa nemajú povinnosť podať takýto návrh, vnútroštátny súd ako súd prvého stupňa prenechal prevzatie tejto iniciatívy druhostupňovému súdu.

38. MM podal 5. augusta 2020 odvolanie proti rozhodnutiu nariaďujúcemu jeho vzatie do vyšetrovacej väzby, pričom okrem iného s odkazom na judikatúru Súdneho dvora tvrdil, že európsky zatykač je nezákonný a navrhoval, aby druhostupňový súd podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania.

39. Druhostupňový súd 14. augusta 2020 potvrdil väzbu MM, pričom sa vôbec nezaoberal otázkami týkajúcimi sa prípadných vád európskeho zatykača, a zamietol návrh obhajoby, aby bol na Súdny dvor podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania.

40. MM podal 27. augusta 2020 na vnútroštátny súd podľa § 270 NPK nový návrh na preskúmanie zákonnosti vyšetrovacej väzby, ktorá bola voči nemu nariadená.[14]

41. Na verejnom pojednávaní, ktoré sa konalo 3. septembra 2020 sa MM odvolával najmä na nezákonnosť európskeho zatykača, pričom uvádzal, že táto nezákonnosť nebola zohľadnená španielskym súdnym orgánom, ktorý zatykač vykonal z dôvodu, že MM súhlasil so svojím odovzdaním bulharským orgánom. MM sa domáhal práva uplatniť túto nezákonnosť na vnútroštátnom súde a tvrdil, že spôsobila vadu jeho vzatia do vyšetrovacej väzby. V dôsledku toho požadoval zrušenie tejto väzby. Naproti tomu prokurátor tvrdil, že európsky zatykač bol v úplnom súlade s bulharským právom.

42. Hoci sa vnútroštátny súd domnieva, že európsky zatykač je skutočne v súlade s bulharským právom, myslí si, že existujú vážne dôvody považovať ho za nezákonný podľa práva Únie. Tento súd uvádza, že má vážne ťažkosti určiť, ako zohľadniť vplyv tejto nezákonnosti na vyšetrovaciu väzbu, ktorá je podľa neho sama osebe úplne zákonná.

43. Za týchto okolností Specializiran nakazatelen săd (Špecializovaný trestný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je vnútroštátny zákon, podľa ktorého európsky zatykač a vnútroštátne rozhodnutie, na základe ktorého bol tento zatykač vydaný, prijíma iba prokurátor, pričom súd sa na tomto postupe nemôže zúčastniť, ani vykonať predbežné alebo následné preskúmanie, v súlade s článkom 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584?

14 Listom z 1. decembra 2020 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor, že podmienky väzby MM boli zmenené z dôvodu jeho choroby. MM je teraz v domácom väzení, čo má za následok zákaz opustiť svoje bydlisko a uplatňovanie elektronického dohľadu.

2. Je európsky zatykač, ktorý bol vydaný na základe uznesenia o vznesení obvinenia proti vyžiadanej osobe, ktoré nesúvisí so zadržaním tejto osoby, v súlade s článkom 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia rámcového rozhodnutia 2002/584?

3. V prípade zápornej odpovede: ak je napriek tomu, že sa súd nezúčastnil na vydaní európskeho zatykača, ani na preskúmaní jeho zákonnosti a tento zatykač bol vydaný na základe vnútroštátneho rozhodnutia, ktoré nepredpokladá zadržanie vyžiadanej osoby, tento európsky zatykač skutočne vykonaný a vyžiadaná osoba odovzdaná, treba priznať vyžiadanej osobe právo na účinný opravný prostriedok v tom istom trestnom konaní, v ktorom bol vydaný tento európsky zatykač? Predpokladá právo na účinný opravný prostriedok, aby bolo obnovené postavenie vyžiadanej osoby, aké by mala, keby k porušeniu nedošlo?“

44. Súdny dvor súhlasil s tým, že návrh na začatie prejudiciálneho konania prejedná v naliehavom prejudiciálnom konaní.

IV. Analýza

45. Myslím si, že otázky položené vnútroštátnym súdom možno rozdeliť do troch línií. Prvá línia sa týka platnosti európskeho zatykača vydaného na MM. Druhá línia sa vzťahuje na to, či vnútroštátny súd môže preskúmať platnosť tohto zatykača v konaní o opravnom prostriedku, ktorý sa týka ponechania MM vo vyšetrovacej väzbe, hoci vnútroštátne procesné právo podľa tohto súdu stanovuje, že uvedený zatykač vydaný prokurátorom nemožno napadnúť opravným prostriedkom podaným na súd, ale iba opravným prostriedkom podaným na nadriadený orgán prokuratúry. Napokon tretia línia sa týka dôsledkov, ktoré by zistenie, že európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, je neplatný, mohlo mať na vyšetrovaciu väzbu MM.

46. Pred preskúmaním týchto troch aspektov prejednávaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvediem niekoľko úvodných pripomienok, aby som spresnil, že tento návrh sa netýka ani rozhodnutia španielskeho orgánu vykonať európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, ani kvalifikácie bulharského prokurátora ako „súdneho orgánu vydávajúceho zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.

A. Úvodné pripomienky k rozsahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania

1. O úlohe vykonávajúceho súdneho orgánu

47. Rozsah povinností, ktoré má vykonávajúci súdny orgán, keď musí preskúmať európsky zatykač a rozhodnúť, či ho vykoná alebo nevykoná, predstavuje zložitú otázku, ktorej všetky základné črty ešte Súdny dvor nedefinoval vo svojej judikatúre, hoci táto už obsahuje mnoho údajov, ktoré môžu tomuto súdnemu orgánu slúžiť ako usmernenia.[15] Je isté, že vykonávajúci súdny orgán je často nútený balansovať medzi rýchlosťou vykonania európskeho zatykača a preskúmaním jeho zákonnosti.[16]

48. Vo svojich písomných pripomienkach, ako aj na pojednávaní španielska vláda vysvetlila rôzne tvrdenia na podporu rozhodnutia prijatého vykonávajúcim súdnym orgánom odovzdať MM súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač.

15 Pozri najmä rozsudok z 3. marca 2020, X (Európsky zatykač – Dvojitá trestnosť) (C-717/18, EU:C:2020:142, body 28, 35, 37, 38 a 41, ako aj citovaná judikatúra).

16 O obmedzení povinností vykonávajúceho súdneho orgánu pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona v spojených veciach Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (C-566/19 PPU a C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, body 99 až 101).

49. Treba zdôrazniť, že v otázkach položených vnútroštátnym súdom nie je Súdny dvor požiadaný, aby priamo či nepriamo posúdil toto rozhodnutie vykonávajúceho súdneho orgánu.

50. Konanie vo veci samej prebieha na súde členského štátu vydávajúceho zatykač a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej záruka dodržiavania práv osoby, ktorej odovzdanie sa požaduje, patrí predovšetkým do zodpovednosti tohto členského štátu,[17] sa otázky, ktoré tento súd kladie Súdnemu dvoru, týkajú podmienok a rozsahu tejto záruky v členskom štáte vydávajúcom zatykač.

2. O kvalifikácii bulharského prokurátora ako „súdneho orgánu vydávajúceho zatykač“

51. Vzhľadom na formuláciu jeho prvej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd zrejme vychádza z predpokladu, že postavenie „súdneho orgánu vydávajúceho zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 je podmienené najmä existenciou súdneho preskúmania rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača a vnútroštátneho rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie nadväzuje.

52. Vnútroštátny súd totiž uvádza, že prejednávaná vec sa týka ustanovenia vnútroštátneho práva, konkrétne § 56 ods. 1 bodu 1 ZEEZA, ktorý upravuje výlučnú právomoc prokurátora na vydanie európskeho zatykača v prípravnom konaní. Rovnako vnútroštátny akt o vznesení obvinenia, na základe ktorého bol vydaný európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, treba podľa tohto súdu považovať za prijatý prokurátorom. Vnútroštátny súd uvádza, že bulharské právo neupravuje súdny prostriedok nápravy proti týmto dvom rozhodnutiam a preto sa domnieva, že je nevyhnutné, aby Súdny dvor rozhodol o súlade tohto práva s článkom 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.

53. Predmetom uvedeného ustanovenia článku 6 ods. 1 je definovať súdny orgán vydávajúci zatykač ako „súdny orgán vydávajúceho členského štátu [súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu“.

54. Súdny dvor však rozhodol, že existencia súdneho preskúmania rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača prijatého iným orgánom než súdom nie je podmienkou toho, aby tento orgán bolo možné kvalifikovať ako „súdny orgán vydávajúci zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584. Takáto požiadavka nesúvisí so zákonnou ani organizačnou úpravou uvedeného orgánu, ale týka sa postupu vydávania zatykača.[18]

55. Za týchto okolností sa treba domnievať, že vnútroštátny súd v podstate od Súdneho dvora žiada, aby rozhodol, či sa rámcové rozhodnutie 2002/584 má vykladať v tom zmysle, že v prípade, keď je právomoc na vydanie európskeho zatykača na účely trestného stíhania zverená orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sám súdom, sú požiadavky účinnej súdnej ochrany splnené vtedy, keď podľa právnej úpravy členského štátu vydávajúceho zatykač podmienky vydania tohto zatykača a vnútroštátneho rozhodnutia, na základe ktorého bol tento zatykač vydaný, nemôžu byť v tomto členskom štáte predmetom súdneho preskúmania, či už pred odovzdaním vyžiadanej osoby alebo po ňom.

56. Naproti tomu sa zdá, že vnútroštátny súd nespochybňuje kvalifikáciu bulharského prokurátora ako „súdneho orgánu vydávajúceho zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 so zreteľom na kritériá požadované Súdnym dvorom na stanovenie tejto kvalifikácie.

17 Pozri rozsudok z 23. januára 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, bod 50 a citovaná judikatúra).

18 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (body 30 a 31), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (body 48 a 49). Pozri rovnako návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona v spojených veciach Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (C-566/19 PPU a C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, bod 70), v ktorých zdôrazňuje, že existencia takéhoto opravného prostriedku predstavuje „podmienku, ktorá sa týka *zákonnosti vydania európskeho zatykača* prokuratúrou, a teda jeho účinnosti“.

57. Pokiaľ ide o tieto kritéria, považujem za dostatočné uviesť, že Súdny dvor rozhodol, že „pojem ‚súdny orgán vydávajúci zatykač' v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 môže zahŕňať aj orgány členského štátu, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach v tomto členskom štáte bez toho, aby boli nevyhnutne sudcami alebo súdmi, a ktoré konajú pri vykonávaní svojich úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača nezávisle, pričom táto nezávislosť si vyžaduje, aby existovali zákonné a organizačné pravidlá, ktoré dokážu zabezpečiť, aby súdny orgán vydávajúci zatykač nebol pri prijímaní rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača vystavený akémukoľvek riziku, že bude podliehať najmä individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci“ [19].

58. V tomto prípade nie je účasť bulharských prokurátorov na výkone spravodlivosti v trestných veciach sporná.

59. Pokiaľ ide o otázku, či títo prokurátori konajú pri výkone úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača nezávisle, z písomnej odpovede bulharskej vlády na otázku položenú Súdnym dvorom týkajúcu sa najmä tohto aspektu vyplýva, že v súlade s článkom 117 ods. 2 Konstitucija (Ústava) je súdna moc nezávislá a sudcovia, prísediaci, prokurátori a vyšetrovací sudcovia sú pri výkone svojich úloh viazaní iba zákonom. § 1a ods. 1 zakon za sădebnata vlastta (zákon o súdnej moci) [20] uvádza, že súdna moc je právomoc štátu, ktorý chráni práva a oprávnené záujmy občanov, právnických osôb a štátu. Odsek 2 toho istého § opäť zakotvuje zásadu nezávislosti súdnej moci. Podľa § 3 zákona o súdnej moci sa rozhodnutia sudcov, prokurátorov a vyšetrovacích sudcov zakladajú na zákone, ako aj na dôkazných prostriedkoch zhromaždených počas konania. Bulharská vláda spresňuje, že v bulharskom súdnom systéme je prokurátor orgánom súdnej moci, ktorý je ústavne nezávislý od orgánov zákonodarnej a výkonnej moci. [21] V súlade s § 14 ods. 1 NPK prokurátor prijíma svoje rozhodnutia podľa svojho vlastného presvedčenia na základe objektívneho, nestranného a úplného preskúmania všetkých okolností veci a v súlade so zákonom.

60. Okrem toho na základe informácií obsiahnutých v rozhodnutí vnútroštátneho súdu a v porovnávacom prehľade EÚ v oblasti justície za rok 2020 [22] Európska komisia dochádza k záveru, že bulharskí prokurátori sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach v Bulharsku a konajú pri vykonávaní úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača nezávisle.

61. Naproti tomu MM vyjadruje pochybnosti o tom, či bulharskí prokurátori spĺňajú kritériá nezávislosti a nestrannosti, pričom zdôrazňuje ich závislosť od nadriadeného prokurátora a generálneho prokurátora Bulharskej republiky.

62. Keďže vnútroštátny súd s prihliadnutím na odôvodnenie obsiahnuté v jeho rozhodnutí, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, neformuluje žiadnu otázku týkajúcu sa nezávislosti prokurátorov pri vykonávaní úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača, nie je podľa môjho názoru potrebné, aby Súdny dvor rozhodoval o tejto nezávislosti.

63. Domnievam sa teda, že prejudiciálne otázky formulované vnútroštátnym súdom musia viesť Súdny dvor k tomu, aby svoje preskúmanie zameral na zákonnosť postupu vydania európskeho zatykača, ktorá je podmienkou jeho platnosti.

19 Pozri najmä rozsudok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 52 a citovaná judikatúra).

20 DV č. 64 zo 7. augusta 2007, v znení, ktoré sa uplatňuje na spor vo veci samej (DV č. 11 zo 7. februára 2020).

21 Bulharská vláda v tejto súvislosti odkazuje na rozsudok z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 50).

22 Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2020 [COM(2020) 306 final, obrázok 55, s. 62].

B. O zákonnosti postupu vydania európskeho zatykača ako podmienke jeho platnosti

64. Vnútroštátny súd má pochybnosti o tom, že pri postupe vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, bola rešpektovaná dvojitá úroveň ochrany práv vyžiadanej osoby, ktorú požaduje Súdny dvor. Konkrétne tento európsky zatykač sa nezakladá na „[vnútroštátnom] zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 a v každom prípade ani vnútroštátny akt, ktorý je základom európskeho zatykača, ani tento európsky zatykač, oba prijaté prokurátorom, nemožno napadnúť opravným prostriedkom podaným na súd. Postup vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, teda nerešpektoval požiadavky súvisiace s účinnou súdnou ochranou, čo má za následok jeho neplatnosť.

65. Na účely odpovede na otázky týkajúce sa týchto aspektov, ktoré formuloval vnútroštátny súd, treba pripomenúť judikatúru Súdneho dvora o dvojitej úrovni ochrany práv, ktorá musí byť zaručená osobám, na ktoré je vydaný európsky zatykač.

66. Z tejto judikatúry vyplýva, že „pokiaľ je… európsky zatykač vydaný s cieľom, aby iný členský štát zatkol a vydal požadovanú osobu na účely vedenia trestného stíhania, táto osoba už mohla v prvom štádiu konania využiť procesné záruky a základné práva, ktorých ochranu musia zabezpečovať súdne orgány členského štátu vydávajúceho zatykač podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva najmä na účel prijatia vnútroštátneho zatykača“ [23].

67. Systém európskeho zatykača tak zahŕňa „dvojúrovňovú ochranu procesných a základných práv, ktoré musí mať požadovaná osoba, keďže k súdnej ochrane stanovenej na prvej úrovni, teda pri prijímaní vnútroštátneho súdneho rozhodnutia, akým je vnútroštátny zatykač, sa pridáva ochrana, ktorá musí byť zabezpečená na druhej úrovni, teda pri vydávaní európskeho zatykača, ku ktorému môže prípadne dôjsť aj krátko po prijatí uvedeného vnútroštátneho súdneho rozhodnutia“ [24].

68. Teda „pokiaľ… ide o opatrenie, ktoré môže ako vydanie európskeho zatykača porušiť právo na slobodu dotknutej osoby, táto ochrana zahŕňa požiadavku, aby rozhodnutie spĺňajúce požiadavky účinnej súdnej ochrany bolo prijaté minimálne na jednej z dvoch úrovní uvedenej ochrany“ [25].

69. Z toho vyplýva, že „ak právny poriadok členského štátu vydávajúceho zatykač prizná právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sudcom ani súdom, potom by vnútroštátne súdne rozhodnutie, akým je vnútroštátny zatykač, na ktorý nadväzuje európsky zatykač, malo ako také spĺňať tieto požiadavky“ [26].

70. Navyše „druhá úroveň ochrany práv dotknutej osoby spočíva v tom, že súdny orgán vydávajúci zatykač preveruje predovšetkým dodržiavanie nevyhnutných podmienok na jeho vydanie a objektívne skúma, či s ohľadom na všetky dôkazy v prospech a v neprospech a bez toho, aby bol vystavený riziku, že jeho rozhodovacia právomoc bude podliehať vonkajším pokynom najmä zo strany výkonnej moci, je vydanie uvedeného zatykača primerané“ [27].

23 Pozri najmä rozsudok z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 66 a citovaná judikatúra).

24 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 38 a citovaná judikatúra), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 59 a citovaná judikatúra).

25 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 39 a citovaná judikatúra), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 60 a citovaná judikatúra).

26 Pozri najmä rozsudok z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 69).

27 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 40 a citovaná judikatúra), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 61 a citovaná judikatúra).

71. Okrem toho „ak právny poriadok členského štátu vydávajúceho zatykač priznáva právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je súdom, potom rozhodnutie o vydaní takéhoto zatykača a najmä primeranosť takéhoto rozhodnutia by mali byť v uvedenom členskom štáte preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý spĺňa všetky požiadavky účinnej súdnej ochrany“ [28].

72. Podľa Súdneho dvora „taký opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vydaní európskeho zatykača na účely trestného stíhania prijatému orgánom, ktorý sa síce podieľa na výkone spravodlivosti a má potrebnú nezávislosť vo vzťahu k výkonnej moci, avšak nie je súdom, má zaručiť, že súdne preskúmanie tohto rozhodnutia a podmienok potrebných na vydanie zatykača, najmä jeho primeranosti, bude v súlade s požiadavkami účinnej súdnej ochrany“ [29].

73. Vzhľadom na túto judikatúru treba overiť, či postup vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, prebehol v súlade s dvojitou úrovňou ochrany práv dotknutej osoby tak, ako to požaduje Súdny dvor.

74. Podľa môjho názoru to tak nie je a to už od prvého štádia postupu.

75. Na základe informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii a s výhradou overení, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd, sa totiž zdá, že právnym základom európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, nie je vnútroštátny zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom v rozpore s tým, čo vyžaduje článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 tak, ako ho vyložil Súdny dvor vo svojom rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi [30]. Táto požiadavka však priamo súvisí s požiadavkou zabezpečiť dotknutej osobe účinnú súdnu ochranu.

76. Vo svojich návrhoch vo veci Bob-Dogi [31] generálny advokát Bot podrobne vysvetlil dôvody, pre ktoré je nevyhnutné, aby sa európsky zatykač viazal na vnútroštátne súdne rozhodnutie, ktoré predstavuje jeho právny základ a má právne účinky vnútroštátneho zatykača. Európsky zatykač tak opísal ako „originálny nástroj, ktorý je vytvorený rámcovým rozhodnutím [2002/584], ktorým vydávajúci súdny orgán požaduje vykonanie vnútroštátneho rozhodnutia v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“ [32], pričom európsky zatykač „nemožno zamieňať s príkazom na vypátranie a zatknutie, na ktorého vykonanie je vydaný“ a predstavuje tak „akt umožňujúci vykonanie vykonateľného súdneho rozhodnutia nariaďujúceho zatknutie požadovanej osoby v európskom súdnom priestore“ [33]. Jednoducho povedané, európsky zatykač a vnútroštátny zatykač majú každý svoju vlastnú funkciu, pričom prvý z nich je „nástroj súdnej spolupráce, ktorý nepredstavuje príkaz na vypátranie a zatknutie dotknutej osoby na území vydávajúceho členského štátu“ [34].

77. Generálny advokát Bot sa domnieva, že „neexistenci[a] vnútroštátneho zatykača alebo akéhokoľvek vykonateľného titulu s rovnakou právnou silou… zbavuje európsky zatykač právneho základu“ [35], čím „zbavuje požadovanú osobu procesných záruk, ktoré obklopujú vydanie vnútroštátneho súdneho rozhodnutia a dopĺňajú záruky spojené s konaním o európskom zatykači“ [36]. Generálny advokát tak poukázal na „riziká oslabenia práv na obhajobu, ktoré vyvoláva neexistencia vnútroštátneho súdneho

28 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 41 a citovaná judikatúra), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 62 a citovaná judikatúra).

29 Pozri rozsudok Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 42). Pozri rovnako rozsudok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 63).

30 C-241/15, EU:C:2016:385.

31 C-241/15, ďalej len „návrhy Bob-Dogi“, EU:C:2016:131.

32 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 50).

33 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 51).

34 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 72).

35 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 51).

36 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 52).

rozhodnutia slúžiaceho ako základ európskeho zatykača“ [37] a domnieval sa, že „silné ohraničenie dôvodov nevykonania európskeho zatykača predpokladá, že ako protihodnota existujú konkrétne a účinné procesné záruky práv na obhajobu v členskom štáte vydávajúcom európsky zatykač, bez ktorých by bola narušená nevyhnutná rovnováha, vlastná vybudovaniu európskeho súdneho priestoru, medzi požiadavkami účinnosti trestného súdnictva a nevyhnutnosťou ochrany základných práv“ [38]. „Podmienka existencie vnútroštátneho zatykača odlišného od európskeho zatykača ani zďaleka nepredstavuje jednoduché vyjadrenie dôsledného a zbytočného formalizmu, predstavuje naopak podstatnú záruku zachovania tejto rovnováhy v systéme rámcového rozhodnutia [2002/584]“ [39] a táto podmienka je „nevyhnutná na účely existencie vzájomnej dôvery a dodržiavania práv požadovanej osoby“ [40].

78. Podmienka, aby európsky zatykač spočíval „na spoločnom procesnom základe vytvorenom vnútroštátnym súdnym rozhodnutím zaručujúcim intervenciu nezávislého a nestranného súdu na účely vyhlásenia úkonu zasahujúceho do práv a slobôd osoby… poskytuje zásade účinnej a rovnocennej [súdnej] ochrany minimálny dôležitý obsah, a umožňuje preto konkrétne právne stelesnenie zásady vzájomného uznávania“ [41]. Navyše „existencia vnútroštátneho zatykača slúžiaceho ako základ pre európsky zatykač sa musí… chápať ako výraz zásady zákonnosti, ktorá predpokladá, že donucovaciu právomoc, na základe ktorej je vydaný príkaz na vypátranie, zatknutie a pozbavenie slobody, nemožno vykonať mimo zákonných medzí stanovených vnútroštátnym právom každého členského štátu, v ktorých je verejný orgán oprávnený vypátrať, stíhať a rozhodovať o osobách podozrivých zo spáchania trestného činu“ [42].

79. Neexistencia vnútroštátneho zatykača alebo iného vykonateľného súdneho rozhodnutia s rovnakým účinkom ako právneho základu európskeho zatykača v rozpore s tým, čo vyžaduje článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, má konkrétne za následok, že „keďže neexistuje iný napadnuteľný akt ako európsky zatykač, požadovaná osoba je zbavená možnosti spochybniť vo vydávajúcom členskom štáte zákonnosť jej zatknutia a jej pozbavenia slobody vo vzťahu k právnym predpisom tohto štátu. Keďže vykonávajúci súdny orgán má právomoc rozhodovať len o dôvodoch nevykonania stanovených v [tomto] rámcovom rozhodnutí, hrozí, že celkový aspekt zákonnosti zatknutia a pozbavenia slobody sa vyhne akejkoľvek súdnej kontrole“ [43]. Generálny advokát Bot sa teda domnieva, že „práve na účely obmedzenia rizika zbavenia záruk prislúchajúcich k zásahu súdu, ktorý je strážcom individuálnych slobôd, normotvorca Únie predpokladal, že európsky zatykač musí spočívať na existencii súdneho rozhodnutia prijatého v súlade s procesnými pravidlami vydávajúceho členského štátu“ [44].

80. Súdny dvor na základe analýzy, ktorú vypracoval generálny advokát Bot, rozhodol, že „článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia [2002/584] sa má vykladať v tom zmysle, že pojem ‚zatykač‘ uvedený v tomto ustanovení sa má chápať tak, že označuje vnútroštátny zatykač, ktorý je odlišný od európskeho zatykača“ [45]. Okrem doslovného výkladu Súdny dvor zvlášť zohľadnil skutočnosť, že bez predchádzajúceho vnútroštátneho zatykača by procesné záruky a základné práva, ochranu ktorých má zabezpečovať súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač, mohli byť ohrozené, keďže dotknutá osoba by bola zbavená prvej úrovne ochrany týchto práv a záruk, teda úrovne čisto vnútroštátnej ochrany. [46]

37 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 54).
38 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 55).
39 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 56).
40 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 57).
41 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 62).
42 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 66).
43 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 73).
44 Pozri návrhy Bob-Dogi (bod 75).
45 Pozri rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, bod 58).
46 Pozri rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, bod 55).

81. Súdny dvor vo svojom rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi[47], rozhodol, že hoci články 3, 4, 4a a 5 rámcového rozhodnutia 2002/584 nepripúšťajú žiadny iný dôvod pre nevykonanie európskeho zatykača, než sú dôvody uvedené v týchto článkoch, napriek tomu platí, že tieto články vychádzajú z predpokladu, že dotknutý európsky zatykač spĺňa požiadavky zákonnosti tohto zatykača upravené v článku 8 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia.[48]

82. Podľa Súdneho dvora teda „článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia [2002/584] zahŕňa *požiadavku zákonnosti, ktorej dodržanie predstavuje podmienku platnosti európskeho zatykača*“[49]. Pokiaľ sa európsky zatykač nezakladá na predchádzajúcom vydaní samostatného vnútroštátneho zatykača, treba sa domnievať, že tento európsky zatykač *nespĺňa požiadavky zákonnosti stanovené v článku 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.*[50]

83. Z rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi[51], teda jasne vyplýva, že európsky zatykač nie je platný, pokiaľ bol vydaný bez prechádzajúceho prijatia vnútroštátneho zatykača odlišného od tohto európskeho zatykača.

84. Vnútroštátny súd pri formulácii svojich prejudiciálnych otázok v súlade s touto judikatúrou vychádza z predpokladu, že je nevyhnutné, aby existoval vnútroštátny zatykač, ktorý je odlišný od európskeho zatykača a bol vydaný pred ním. Tento súd však uvádza, že Súdny dvor ešte nerozhodoval o tom, či európsky zatykač vydaný na základe takého *vnútroštátneho aktu o vznesení obvinenia*, aký je obsiahnutý v uznesení o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019, ktorým je dotknutá osoba oficiálne informovaná o obvineniach proti nej, je v súlade s tým, čo stanovuje článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584.

85. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že na rozdiel od skutkového stavu, ktorý viedol k rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi[52], vo veci samej naozaj existuje vnútroštátne rozhodnutie odlišné od európskeho zatykača a jasne v ňom uvedené. Zdôrazňuje však, že toto rozhodnutie nepredpokladá, že dôjde k zadržaniu vyžiadanej osoby.

86. Podľa môjho názoru tvrdenia, ktoré uviedol generálny advokát Bot vo svojich návrhoch Bob-Dogi, aby vysvetlil dôvod existencie požiadavky, podľa ktorej musí byť právnym základom európskeho zatykača vnútroštátny zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom, potvrdzujú názor, že takýto vnútroštátny akt jednak musí mať za cieľ vypátranie a zatknutie trestne stíhanej osoby a jednak musí byť možné napadnúť ho opravným prostriedkom podaným na súd v prípade, keď ho prijal orgán, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sám súdom.

87. Otázka, či na uznesenie o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019 prijaté prokurátorom možno hľadieť ako na „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, teda vyžaduje presne vymedziť pôsobnosť tohto pojmu.

47 C-241/15, EU:C:2016:385.

48 Pozri rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, body 62 a 63). Pozri rovnako rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, body 42 a 43).

49 Pozri rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, bod 64). Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri rovnako rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 43).

50 Pozri rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, bod 66).

51 C-241/15, EU:C:2016:385.

52 C-241/15, EU:C:2016:385.

88. V prvom rade musí ísť o súdne rozhodnutie. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že keďže je potrebné zaručiť koherenciu výkladu jednotlivých ustanovení rámcového rozhodnutia 2002/584, výklad, podľa ktorého sa pojem „súdny orgán“ v zmysle jeho článku 6 ods. 1 má chápať tak, že označuje orgány, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach členských štátov, v zásade možno uplatniť aj na článok 8 ods. 1 písm. c) tohto rámcového rozhodnutia. Toto ustanovenie sa preto má vykladať v tom zmysle, že pojem „súdne rozhodnutie“ sa týka rozhodnutí orgánov, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach členských štátov. [53]

89. Keďže teda nie je sporné, že prokurátor je orgánom oprávneným podieľať sa na výkone spravodlivosti v trestných veciach v Bulharsku, treba uznesenie o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019, ktoré prijal, považovať za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584. [54]

90. V druhom rade na to, aby sa na vnútroštátny akt, ktorý slúži ako základ európskeho zatykača, vzťahoval pojem „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, musí mať tento akt rovnocenné právne účinky, aj keď ho právna úprava členského štátu vydávajúceho zatykač neoznačuje názvom „vnútroštátny zatykač“. Nasvedčuje tomu znenie tohto ustanovenia, keď odkazuje na „iné vykonateľné súdne rozhodnutie *s rovnakým účinkom*“ [55]. Takéto rozhodnutie teda musí rovnako ako vnútroštátny zatykač vyvolávať právne účinky, aké má príkaz na vypátranie a zatknutie osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie.

91. Nesúhlasím preto s názorom španielskej vlády, ktorá sa naopak na základe extenzívneho výkladu, podľa ktorého by sa tento pojem v podstate mohol vzťahovať na každé vykonateľné súdne rozhodnutie, ktorého účelom je vedenie trestného stíhania, domnieva, že taký vnútroštátny akt, akým je uznesenie o vznesení obvinenia z 9. augusta 2019, predstavuje dostatočný právny základ na vydanie európskeho zatykača.

92. Systém justičnej spolupráce v trestných veciach zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584 nasvedčuje tomu, že právnym základom európskeho zatykača musí byť vnútroštátny akt, ktorým sa na území členského štátu, ktorý ho vydáva, nariaďuje zatknutie osoby. Úlohou európskeho zatykača je totiž rozšíriť mimo členského štátu jeho vydania právne účinky vnútroštátneho zatykača alebo jemu podobného rozhodnutia. Keď je európsky zatykač vykonaný a osoba odovzdaná súdnemu orgánu, ktorý ho vydal, čím tento zatykač vyčerpá svoje účinky, je nevyhnutné, aby naďalej existoval pôvodný vnútroštátny právny základ umožňujúci donucovať túto osobu, aby sa dostavila na súd členského štátu vydávajúceho zatykač na účely vykonania úkonov trestného konania. V tomto duchu sa pripájam k názoru Komisie, že súdny orgán vydávajúci zatykač nemôže využiť európsky zatykač na zatknutie osoby v inom členskom štáte v prípade, keď nemôže nariadiť toto zatknutie na základe svojho vlastného vnútroštátneho práva. Inými slovami, podľa Komisie súdny orgán vydávajúci európsky zatykač nemôže požadovať od iného členského štátu, aby urobil viac, ako môže nariadiť on sám.

93. Pojem „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 sa teda nevzťahuje na akty, ktorými sa začína trestné stíhanie proti osobe, ale na tie, ktoré majú prostredníctvom donucovacieho opatrenia umožniť zatknutie tejto osoby s cieľom jej predvedenia na súd na účely vykonania úkonov trestného konania.

53 Pozri rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, body 32 a 33).

54 Pozri analogicky rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, bod 34).

55 Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri v tomto zmysle najmä verziu tohto ustanovenia v anglickom jazyku („an arrest warrant or any other enforceable judicial decision *having the same effect*“, kurzívou zvýraznil generálny advokát).

94. Z toho vyplýva, že európsky zatykač vydaný na základe takého rozhodnutia o vznesení obvinenia, aké je obsiahnuté v uznesení z 9. augusta 2019, ktorého právnym následkom je podľa vnútroštátneho súdu iba informovať osobu o obvineniach proti nej a dať jej možnosť brániť sa podaním vysvetlení alebo návrhov na vykonanie dôkazov, ktoré nie je príkazom na vypátranie a zatknutie tejto osoby, nie je v súlade s tým, čo stanovuje článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584. Toto nerešpektovanie požiadavky zákonnosti upravenej týmto ustanovením má vplyv na platnosť európskeho zatykača.

95. Dodávam, že ani *príkaz na predvedenie* vydaný policajným orgánom 8. augusta 2019 podľa § 71 NPK nemôže predstavovať „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584. Ako totiž uvádza vnútroštátny súd, tento príkaz na predvedenie vydáva iba policajný vyšetrovateľ bez účasti prokurátora alebo súdu (predbežnej alebo následnej). Tento príkaz preto nie je súdnym rozhodnutím. [56]

96. Zo súhrnu týchto skutočností vyvodzujem, že v procesnom kontexte, v akom bol vydaný európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, analogicky s rozhodnutím Súdneho dvora v jeho rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi [57], dvojúrovňová súdna ochrana v zásade chýba v takej situácii, ako je situácia vo veci samej, v ktorej bol postup vydania európskeho zatykača uplatnený bez toho, aby pred jeho vydaním vnútroštátny súdny orgán prijal také rozhodnutie, ako je vnútroštátny zatykač, na ktoré nadväzuje európsky zatykač. [58]

97. Po spresnení týchto skutočností, ktorými sa vyznačuje vec sama, sa podľa môjho názoru možno domnievať, že požiadavka vnútroštátneho zatykača by naopak bola splnená v prípade, ak by vnútroštátnym aktom, ktorý by bol základom európskeho zatykača, bolo uznesenie prijaté prokurátorom v súlade s § 64 ods. 2 NPK. Vnútroštátny súd však uvádza, že proti MM nebolo prijaté takéto opatrenie. Pripomínam, že ide o donucovacie opatrenie spočívajúce v zadržaní obvineného na najviac 72 hodín s cieľom jeho predvedenia na súd, ktorý rozhodne o jeho prípadnom vzatí do vyšetrovacej väzby. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresňuje, že toto opatrenie je v Bulharsku typickým vnútroštátnym základom pre vydanie európskeho zatykača v prípravnom konaní, čo podľa môjho názoru vyplýva aj z informácií, ktoré Súdnemu dvoru poskytla bulharská vláda. [59]

98. Napriek tomu si možno klásť otázku, či dokonca aj v tomto prípade bulharské procesné právo spĺňa požiadavky účinnej súdnej ochrany vyžadované Súdnym dvorom. To ma vedie k preskúmaniu ďalšej výhrady, ktorú vznáša vnútroštátny súd, aby spochybnil zákonnosť postupu vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, hoci už samotné zistenie neexistencie vnútroštátneho zatykača stačí na to, aby bolo možné charakterizovať nezohľadnenie požiadavky zákonnosti upravenej v článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, a teda konštatovať, že tento európsky zatykač je neplatný.

56 Pozri naopak pre prípad, keď je vnútroštátny zatykač vydaný policajným orgánom potvrdený prokuratúrou, rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860).

57 C-241/15, EU:C:2016:385.

58 Pozri analogicky rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, bod 57).

59 Pozri rovnako v tomto zmysle pripomienky, ktoré podal Rajonna prokuratura Ruse (Prokurátor Oblastnej prokuratúry v Ruse, Bulharsko) vo veci Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria (C-206/20), ktorá je v súčasnosti prejednávaná na Súdnom dvore: „Keď bol obvinený stíhaný v neprítomnosti a nemožno ho vypátrať a predviesť na súd na preskúmanie žiadosti o vydanie príkazu na vzatie do väzby, *jediným možným základom* [(*Vnútroštátny zatykač*)] *na vydanie európskeho zatykača* podľa súčasnej právnej úpravy je príkaz prokurátora na zadržanie na najviac 72 hodín na základe § 64 ods. 2 [NPK]. *Na základe tohto typu [vnútroštátneho zatykača] boli doteraz vydané (a vykonané) stovky [Európskych zatykačov]…*“ (bod 7, kurzívou zvýraznil generálny advokát). Okrem toho vo svojich písomných pripomienkach podaných v tej istej veci bulharská vláda uvádza, že „rozhodnutie prokurátora, na základe ktorého je dotknutá osoba zadržaná na dobu 72 hodín, aby bola predvedená na príslušný vnútroštátny súd, svojou povahou spĺňa požiadavku článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584. Ide o vnútroštátny zatykač, ktorý slúži ako právny základ pre vydanie európskeho zatykača“ (bod 78).

99. Na spochybnenie platnosti európskeho zatykača totiž vnútroštátny súd odkazuje na to, že v bulharskom procesnom práve nemožno podať súdny prostriedok nápravy proti vnútroštátnym aktom, ktoré prijíma prokurátor ako základ takého zatykača, rovnako ako ani proti rozhodnutiu prokurátora o vydaní európskeho zatykača. Z informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, teda vyplýva, že tak príkaz na predvedenie, ako aj uznesenie o vznesení obvinenia alebo opatrenie o zadržaní až na 72 hodín s cieľom predvedenia na súd, ktorý má právomoc vo veci vyšetrovacej väzby, a tiež rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača, možno napadnúť iba opravným prostriedkom podaným na nadriadený orgán prokuratúry.

100. Analogicky s tým, čo Súdny dvor vyžaduje v prípade, keď prokurátor vydáva európsky zatykač [60], sa však domnievam, že vnútroštátny akt prokurátora, ktorý je právnym základom európskeho zatykača, musí byť v členskom štáte vydania preskúmateľný súdom v rámci postupu, ktorý spĺňa všetky požiadavky účinnej súdnej ochrany.

101. Okrem toho si myslím, že Súdny dvor už vyžaduje túto požiadavku, keď v situácii, v ktorej tak, ako v prejednávanej veci, právo členského štátu vydávajúceho zatykač priznáva právomoc na vydanie európskeho zatykača orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je súdom alebo sudcom, rozhoduje, že „*vnútroštátne súdne rozhodnutie, akým je vnútroštátny zatykač, na ktorý nadväzuje európsky zatykač, [by] malo ako také spĺňať… požiadavky [účinnej súdnej ochrany]*“ [61].

102. Podľa Súdneho dvora „splnenie týchto požiadaviek tak môže vykonávajúcemu súdnemu orgánu zaručiť, že rozhodnutie vydať európsky zatykač na účely vedenia trestného stíhania sa opiera o *vnútroštátne konanie, ktoré podlieha súdnemu preskúmaniu* a *že osoba, na ktorú bol tento vnútroštátny zatykač vydaný, mohla využiť všetky záruky, ktoré sú charakteristické pre tento druh rozhodnutí*, najmä záruky vyplývajúce zo základných práv a základných právnych zásad uvedených v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584“ [62].

103. Z tejto judikatúry teda vyplýva, že európsky zatykač sa musí zakladať na vnútroštátnom zatykači vydanom vo vnútroštátnom konaní, ktoré podlieha súdnemu preskúmaniu. [63]

104. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby vnútroštátnemu súdu odpovedal, že článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že európsky zatykač treba považovať za neplatný, pokiaľ sa nezakladá na „[vnútroštátnom] zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom“ v zmysle tohto ustanovenia. Tento pojem sa vzťahuje na vnútroštátne opatrenia, ktoré súdny orgán prijal, aby vypátral a zatkol osobu, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie, s cieľom predviesť ju na súd na účely vykonania úkonov trestného konania. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či taký vnútroštátny akt o vznesení obvinenia, na akom sa zakladá európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, má takéto právne účinky.

60 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 41), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 62 a citovaná judikatúra).

61 Pozri rozsudok z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 69). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

62 Pozri rozsudok z 27. mája 2019, OG a PI (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 70). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

63 Otázka, či sa takéto preskúmanie musí nevyhnutne vykonať pred odovzdaním vyžiadanej osoby členskému štátu vydávajúcemu zatykač je položená vo veci Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria (C-206/20), ktorú v súčasnosti prejednáva Súdny dvor.

C. O právomoci vnútroštátneho súdu na preskúmanie platnosti európskeho zatykača

105. Vnútroštátny súd medzi dôvodmi, ktoré ho vedú k položeniu tretej prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru uvádza, že bulharské procesné právo mu bráni preskúmať platnosť európskeho zatykača. V podstate z tohto dôvodu sa pýta Súdneho dvora na to, či mu právomoc vykonať takéto preskúmanie priznáva právo Únie.

106. Vnútroštátny súd pripomína, že bulharská právna úprava neupravuje možnosť podať súdny prostriedok nápravy na účely preskúmania podmienok vydania vnútroštátneho alebo európskeho zatykača.

107. Tento súd zdôrazňuje, že ani rámcové rozhodnutie 2002/584 neupravuje právo na účinný prostriedok nápravy v prípade porušenia práv vyžiadanej osoby. Treba však zohľadniť článok 47 Charty, ktorý ako Súdny dvor rozhodol „je sám osebe postačujúci, a na to, aby bolo jednotlivcom priznané samostatne uplatniteľné právo, nemusí byť spresnený ustanoveniami práva Únie alebo vnútroštátnym právom“ [64].

108. Vnútroštátny súd sa pýta, či v prípade, keď je konfrontovaný s dôsledkami vykonania európskeho zatykača v konaní o opravnom prostriedku, ktorým sa navrhuje zrušenie vyšetrovacej väzby MM, je jeho povinnosťou poskytnúť účinnú súdnu ochranu vyžadovanú článkom 47 Charty alebo či sa naopak musí vzdať riešenia otázky platnosti európskeho zatykača tým, že poskytne MM možnosť podať novú žalobu o náhradu škody v peniazoch.

109. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že z bodu 69 rozsudku Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) [65] vyplýva, že účinný prostriedok nápravy je taký, ktorý možno podať proti európskemu zatykaču po odovzdaní zatknutej osoby. Tento súd sa pýta, či takýto účinný prostriedok nápravy zahŕňa aj možnosť predložiť tvrdenia týkajúce sa platnosti európskeho zatykača súdu, ktorý posudzuje zákonnosť vzatia do vyšetrovacej väzby, čo je prípad vnútroštátneho súdu.

110. Okrem toho, keďže vnútroštátny súd sa domnieva, že nezákonnosť európskeho zatykača spočíva práve v nemožnosti podať súdny prostriedok nápravy na účely preskúmania jeho zákonnosti, mohlo by byť podľa neho rozumné, aby pristúpil k takémuto preskúmaniu. Vnútroštátny súd sa pýta, či jeho konštatovanie nezákonnosti sporného európskeho zatykača nepredstavuje svojou povahou súdny prostriedok nápravy tak, ako to vyžaduje judikatúra Súdneho dvora, hoci vnútroštátne právo neumožňuje tomuto súdu, aby urobil takéto konštatovanie. Keďže vnútroštátne právo zakazuje vnútroštátnemu súdu, aby nepriamo preskúmaval rozhodnutie prokurátora o vydaní európskeho zatykača, tento súd sa domnieva, že iba rozsudok Súdneho dvora by mohol predstavovať základ takéhoto riešenia.

111. Vzhľadom na tieto skutočnosti vnútroštátny súd vyslovuje názor, že vykonanie európskeho zatykača nemôže odôvodniť odmietnutie súdnej ochrany, pretože Súdny dvor pripúšťa možnosť opravného prostriedku proti takémuto zatykaču aj po odovzdaní vyžiadanej osoby.

112. Bulharská vláda sa domnieva, že úloha, ktorú plní vnútroštátny súd vtedy, keď má tak ako v tomto prípade rozhodnúť podľa § 270 NPK o ponechaní trestne stíhanej osoby vo vyšetrovacej väzbe, umožňuje zaručiť súdne preskúmanie podmienok vydania európskeho zatykača, ako aj jeho primeranosti, ako to vyžaduje Súdny dvor.

64 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti cituje rozsudok zo 14. mája 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg (C-615/18, EU:C:2020:376, bod 72).

65 V tejto súvislosti treba spomenúť aj bod 70 toho istého rozsudku.

113. Táto vláda v tejto súvislosti vysvetľuje, že opatrenie prijaté prokurátorom podľa § 64 ods. 2 NPK má zabezpečiť, aby bol obvinený čo najskôr predvedený na príslušný súd.[66] Prokurátor môže v prípade, ak je to nevyhnutné, rozhodnúť o zadržaní tejto osoby na najviac 72 hodín na účely jej predvedenia na príslušný súd. Uznesenie prijaté prokurátorom podľa tohto ustanovenia ho zaväzuje predviesť obvineného na tento súd čo najskôr po jeho odovzdaní na základe európskeho zatykača na účely preskúmania jeho návrhu, aby uvedený súd nariadil vzatie do vyšetrovacej väzby.

114. Podľa bulharskej vlády povinnosť, ktorá je takto uložená prokurátorovi, predviesť na príslušný súd čo najskôr osobu vyžiadanú a odovzdanú na základe európskeho zatykača na účely rozhodnutia o návrhu na vzatie do vyšetrovacej väzby, predstavuje neskoršie súdne preskúmanie podmienok vydania tohto európskeho zatykača, ako aj jeho primeranosti. Táto situácia je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora.[67]

115. Bulharská vláda totiž vysvetľuje, že súd, ktorý má právomoc rozhodnúť o existencii dôvodov umožňujúcich nariadiť vyšetrovaciu väzbu podľa § 63 ods. 1 NPK, je pri posúdení nevyhnutnosti takéhoto opatrenia nutne vedený k overeniu podmienok vyžadovaných na vydanie európskeho zatykača, ako aj jeho primeranosti s prihliadnutím na kritériá stanovené v § 63 ods. 1 v spojení s § 63 ods. 2 NPK.[68]

116. Bulharská vláda sa preto domnieva, že rozhodnutie prokurátora vydať európsky zatykač podlieha súdnemu preskúmaniu spĺňajúcemu požiadavky účinnej súdnej ochrany vyžadované Súdnym dvorom.

117. Súhlasím s názorom, že v bulharskom procesnom systéme, v ktorom obvinený musí byť čo najskôr predvedený na súd, ktorý má právomoc rozhodovať o jeho prípadnom vzatí do vyšetrovacej väzby, by súdne preskúmanie podmienok vydania európskeho zatykača, ktoré by mohol vykonať tento súd, spĺňalo požiadavku účinnej súdnej ochrany zdôraznenú Súdnym dvorom. Okolnosti, že na jednej strane v tomto prípade nejde o samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu prokurátora o vydaní európskeho zatykača,[69] ale o incidenčné preskúmanie v konaní o opravnom prostriedku, ktorým sa navrhuje zrušenie vyšetrovacej väzby a na druhej strane, že takéto preskúmanie sa vykonáva po odovzdaní vyžiadanej osoby,[70] totiž nebránia takémuto konštatovaniu. Na to, aby súdne preskúmanie vydania európskeho zatykača spĺňalo požiadavku účinnej súdnej ochrany, teda podľa môjho názoru môže byť vykonané incidenčne v konaní o opravnom prostriedku, ktorého hlavným účelom nie je toto preskúmanie. To v prejednávanej veci zodpovedá výsledku, ku ktorému chce dospieť vnútroštátny súd, teda preskúmaniu zákonnosti postupu vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, v rámci návrhu na prepustenie, ktorý na neho podal MM.

66 Pripomínam však, že proti MM nebolo prijaté takéto opatrenie pred jeho predvedením na vnútroštátny súd.

67 Bulharská vláda v tejto súvislosti cituje rozsudok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 74).

68 V súlade s § 63 ods. 2 NPK, ak dôkazmi vo veci nie je preukázaný opak, pri nariadení prvého vzatia do vyšetrovacej väzby existuje skutočné riziko, že obvinený ujde alebo sa dopustí trestného činu v zmysle odseku 1 tohto článku vtedy, keď obvinená osoba po právoplatnom odsúdení spáchala viaceré trestné činy alebo opakovane spáchala rovnaký trestný čin; osoba je obvinená zo závažného úmyselného trestného činu a bola už odsúdená za iný závažný úmyselný trestný čin stíhaný prokuratúrou z úradnej povinnosti (bez súhlasu obete) na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka alebo na iný prísnejší trest, ktorého výkon nebol odložený podľa § 66 nakazatelen kodex (Trestný zákonník); osoba je obvinená z trestného činu, za ktorý možno uložiť trest, ktorý nie je nižší ako trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov alebo iný prísnejší trest, alebo ak je osoba obvinená za podmienok uvedených v § 269 ods. 3 NPK.

69 Pozri rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 44), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 65). Podľa Súdneho dvora zavedenie práva na samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vydaní európskeho zatykača prijatému iným súdnym orgánom než súdom, je iba jedným z možných riešení na účinné zaručenie úrovne súdnej ochrany vyžadovanej rámcovým rozhodnutím 2002/584.

70 Pozri rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (body 52 a 53), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (body 70 a 71).

118. Treba však zdôrazniť, že vnútroštátny súd nemá rovnakú istotu ako bulharská vláda, že podľa bulharského procesného práva vôbec môže vykonať takéto preskúmanie. Tento súd sa totiž domnieva, že skutočnosť, že toto právo upravuje proti rozhodnutiu prokurátora o vydaní európskeho zatykača iba opravný prostriedok podaný na nadriadený orgán prokuratúry a nie na súd, je prekážkou toho, aby mohol vysloviť svoju právomoc na rozhodovanie o zákonnosti takéhoto aktu prokurátora.

119. Pripomínam, že Súdny dvor ukladá členskému štátu vydávajúcemu zatykač povinnosť dosiahnuť jasný výsledok, keď rozhoduje, že „ak právny poriadok členského štátu vydávajúceho zatykač priznáva právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je súdom, potom rozhodnutie o vydaní takéhoto zatykača najmä primeranosť takéhoto rozhodnutia by mali byť v uvedenom členskom štáte preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý spĺňa všetky požiadavky účinnej súdnej ochrany“ [71]. Cieľom takéhoto opravného prostriedku je „zaručiť, že súdne preskúmanie… rozhodnutia [o vydaní európskeho zatykača] a podmienok potrebných na vydanie zatykača, najmä jeho primeranosti, bude v súlade s požiadavkami účinnej súdnej ochrany“ [72]. Podľa Súdneho dvora prináleží členským štátom „dohliadať na to, aby ich právne poriadky účinne zaručovali úroveň súdnej ochrany, ktorú si vyžaduje rámcové rozhodnutie 2002/584 v zmysle jeho výkladu v judikatúre Súdneho dvora“ [73].

120. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojom rozsudku z 30. mája 2013, F [74], „celý postup odovzdávania medzi členskými štátmi stanovený v rámcovom rozhodnutí [2002/584] sa… v súlade s ním vykonáva pod súdnou kontrolou“ [75]. Z toho podľa Súdneho dvora vyplýva, že „už samotné ustanovenia [tohto] rámcového rozhodnutia vyžadujú postup v súlade s požiadavkami článku 47 Charty bez ohľadu na metódy implementácie [uvedeného] rámcového rozhodnutia zvolené členskými štátmi“ [76].

121. Hoci teda povinnosť členského štátu vydávajúceho zatykač upraviť jeden alebo viacero účinných opravných prostriedkov umožňujúcich súdne preskúmanie podmienok vydania európskeho zatykača vydaného orgánom, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sám súdom, nie je výslovne uvedená v rámcovom rozhodnutí 2002/584, vyplýva zo systému zavedeného týmto rámcovým rozhodnutím v súlade s požiadavkami článku 47 Charty.

122. Existencia takejto možnosti súdneho preskúmania podmienok vydania európskeho zatykača v členskom štáte vydávajúcom zatykač je nevyhnutnou podmienkou zachovania vzájomnej dôvery a uznávania medzi členskými štátmi. V tejto súvislosti pripomínam, že Súdny dvor rozhodol, že „vysoký stupeň dôvery medzi členskými štátmi, na ktorom spočíva mechanizmus európskeho zatykača, sa… zakladá na predpoklade, podľa ktorého trestné súdy iných členských štátov, ktoré v nadväznosti na vykonanie európskeho zatykača budú musieť viesť trestné stíhanie alebo konanie týkajúce sa výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody, ako aj trestné konanie vo veci samej, spĺňajú požiadavky na účinnú súdnu ochranu“ [77], ktorá predpokladá samotnú existenciu možnosti súdneho preskúmania.

71 Pozri najmä rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 41 a citovaná judikatúra), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 62 a citovaná judikatúra).

72 Pozri rozsudok Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 42). Pozri rovnako rozsudok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 63).

73 Pozri rozsudky Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 43), ako aj Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (bod 64).

74 C-168/13 PPU, EU:C:2013:358.

75 Pozri rozsudok z 30. mája 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 46). Pozri rovnako rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 56 a citovaná judikatúra).

76 Pozri rozsudok z 30. mája 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 47).

77 Pozri rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 58).

123. Zo zásady stanovenej Súdnym dvorom, podľa ktorej rozhodnutie prokurátora o vydaní európskeho zatykača musí byť v členskom štáte vydania preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý plne spĺňa požiadavky účinnej súdnej ochrany vyplýva, že v tomto členskom štáte musí byť na tento účel k dispozícii jeden alebo viacero účinných opravných prostriedkov.

124. Okrem toho zdôrazňujem, že vyhlásenie Súdneho dvora, že za preskúmanie zákonnosti európskeho zatykača zodpovedá predovšetkým členský štát vydávajúci zatykač,[78] by sa konkrétne neuplatnilo, ak by právo Únie nevyžadovalo, aby k takémuto preskúmaniu skutočne v tomto členskom štáte došlo, pričom v tejto súvislosti je irelevantné, či by to bolo pred odovzdaním vyžiadanej osoby, zároveň s týmto odovzdaním alebo po ňom. Rozhodnutím vykonávajúceho súdneho orgánu teda nie je dotknutá možnosť danej osoby po jej odovzdaní využiť v právnom poriadku členského štátu vydávajúceho zatykač opravné prostriedky, ktoré jej umožňujú napadnúť platnosť európskeho zatykača, na základe ktorého bola odovzdaná.[79]

125. Okrem toho v súlade s procesnou autonómiou, ktorú členské štáty majú pri vykonávaní rámcového rozhodnutia 2002/584, v prípade, ak toto rozhodnutie určitú otázku neupravuje, disponujú členské štáty voľnou úvahou pri určení konkrétnych spôsobov súdneho preskúmania rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača.[80] Pri stanovení týchto spôsobov však členské štáty musia dbať na to, aby nebránili uplatňovaniu rámcového rozhodnutia 2002/584.[81]

126. Na dosiahnutie výsledku spočívajúceho v umožnení súdneho preskúmania podmienok vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, by podľa môjho názoru vnútroštátny súd mal vykladať svoje vnútroštátne procesné právo tak, aby v ňom našiel základ právomoci, ktorá by mu v konaní, ktoré na ňom prebieha, umožnila incidenčne preskúmať zákonnosť postupu vydania tohto zatykača.[82] Z tohto pohľadu by povinnosť konformného výkladu, ktorú má vnútroštátny súd, umožnila neutralizovať ťažkosti, ktoré procesná autonómia členských štátov môže spôsobiť požiadavke účinnej súdnej ochrany odovzdanej osoby.

127. Ak táto mobilizácia vnútroštátneho procesného práva v prospech incidenčného súdneho preskúmania postupu vydania európskeho zatykača, o ktorý ide vo veci samej, nepostačuje alebo sa ukáže nemožná, pretože je v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou, domnievam sa, že vnútroštátny súd by takýto základ právomoci mohol vyvodiť z článku 47 Charty.

128. Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že „podľa zásady prednosti práva Únie je každý vnútroštátny súd, pokiaľ nemôže vnútroštátnu právnu úpravu vyložiť v súlade s požiadavkami práva Únie, pri rozhodovaní v rámci svojej právomoci povinný ako orgán členského štátu neuplatniť v spore, ktorý mu bol predložený, žiadne vnútroštátne ustanovenie odporujúce ustanoveniu práva Únie, ktoré má priamy účinok“[83].

129. Z judikatúry Súdneho dvora teda vyplýva, že „článok 47 Charty je sám osebe postačujúci a nemusí byť spresnený ustanoveniami práva Únie alebo vnútroštátneho práva na to, aby jednotlivcom priznával samostatne uplatniteľné právo“[84].

78 Pozri najmä rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 66 a citovaná judikatúra). Pozri rovnako rozsudok z 23. januára 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, bod 50).

79 Pozri analogicky, pokiaľ ide o európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody, rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 67 a citovaná judikatúra).

80 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. mája 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 52).

81 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. mája 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 53).

82 Pozri v rovnakom zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona v spojených veciach Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg a Openbaar Ministerie (Prokuratúry Lyon a Tours) (C-566/19 PPU a C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, bod 97).

83 Pozri najmä rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 139 a citovaná judikatúra).

84 Pozri najmä rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 140 a citovaná judikatúra).

130. Navyše „hoci je v prípade chýbajúcej právnej úpravy Únie v danej oblasti na vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu, aby určil príslušné súdy a upravil procesné podmienky prostriedkov nápravy určených na zabezpečenie ochrany individuálnych práv odvodených z právneho poriadku Únie, členské štáty sú však zodpovedné za to, aby bolo v každom prípade zabezpečené dodržanie práva na účinnú súdnu ochranu uvedených práv, tak ako sa zaručuje v článku 47 Charty“ [85].

131. Súdny dvor rovnako rozhodol, že „aj keď právo Únie v zásade neukladá členským štátom povinnosť zaviesť na účely zabezpečenia ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, iné právne prostriedky nápravy na svojich vnútroštátnych súdoch než tie, ktoré stanovuje vnútroštátne právo…, niečo iné však platí v prípade, keď zo systému vnútroštátneho právneho poriadku vyplýva, že neexistuje žiaden súdny prostriedok nápravy umožňujúci čo len incidenčne zabezpečiť dodržanie práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, alebo z neho vyplýva dokonca to, že pre osoby podliehajúce súdnej právomoci spočíva jediný prostriedok prístupu k súdu v tom, že právo nútene porušia“ [86].

132. Z toho vyplýva, že ak by sa mal vnútroštátny súd domnievať, že jeho vnútroštátne procesné právo mu dokonca aj po jeho výklade bráni, aby v konaní, ktoré na ňom prebieha, incidenčne preskúmal zákonnosť postupu vydania európskeho zatykača vydaného prokurátorom, našiel by podľa môjho názoru v článku 47 Charty základ pre svoju právomoc na vykonanie takéhoto preskúmania. [87]

133. Keď teda procesné právo členského štátu vydávajúceho zatykač neupravuje opravný prostriedok umožňujúci nechať súd preskúmať podmienky vydania takéhoto európskeho zatykača, a najmä jeho primeranosť, ani pred jeho prijatím, ani súčasne s jeho prijatím a ani neskôr, [88] potom súd, ktorý má rozhodovať v štádiu trestného konania po odovzdaní vyžiadanej osoby, musí byť oprávnený incidenčne preskúmať podmienky vydania tohto zatykača.

134. Vnútroštátny súd, na ktorý je podaný návrh na prepustenie na slobodu v súlade s § 270 NPK, je teda podľa článku 47 Charty oprávnený preskúmať podmienky vydania európskeho zatykača, ktorý umožnil zatknutie a predvedenie vyžiadanej osoby na tento súd, ako aj následné prijatie rozhodnutia o vzatí do vyšetrovacej väzby.

135. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby vnútroštátnemu súdu odpovedal, že ak právna úprava členského štátu vydávajúceho zatykač neobsahuje ustanovenia upravujúce súdny prostriedok nápravy na účely preskúmania podmienok, za ktorých bol európsky zatykač vydaný orgánom, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sám súdom, zásada prednosti práva Únie, ako aj právo na účinnú súdnu ochranu zaručené článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že od vnútroštátneho súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, ktorým sa napáda zákonnosť ponechania vo vyšetrovacej väzbe osoby odovzdanej podľa európskeho zatykača vydaného na základe vnútroštátneho aktu, ktorý nemožno kvalifikovať ako „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, a v rámci ktorého je uplatnený dôvod založený na neplatnosti tohto európskeho zatykača podľa práva Únie, vyžadujú, aby vyhlásil, že má právomoc vykonať takéto preskúmanie platnosti.

85 Pozri najmä rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 142 a citovaná judikatúra).

86 Pozri najmä rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 143 a citovaná judikatúra).

87 Pozri analogicky rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 146 a citovaná judikatúra).

88 Pozri naopak rozsudok z 12. decembra 2019, Openbaar Ministerie (Prokuratúra vo Švédsku) (bod 52).

D. O dôsledkoch neplatnosti európskeho zatykača na vyšetrovaciu väzbu obvineného

136. Svojou treťou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora aj na dôsledky, ktoré by mal v konaní, ktoré na ňom prebieha a ktoré sa týka vyšetrovacej väzby MM, vyvodiť zo zistenia, že európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, je neplatný.

137. Vnútroštátny súd sa konkrétne pýta, či dôsledkom zistenia, že európsky zatykač je neplatný, musí byť obnovenie postavenia MM, aké by mal, keby k porušeniu práva Únie nebolo došlo, čo by v prejednávanej veci znamenalo zrušenie jeho vyšetrovacej väzby, pričom analogicky odkazuje na pravidlo uvedené v odôvodnení 44 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní[89].

138. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že všetky podmienky vyžadované vnútroštátnym právom na vzatie MM do vyšetrovacej väzby boli a naďalej zostávajú splnené.

139. Napriek tomu vnútroštátny súd poznamenáva, že z čisto procesného hľadiska bolo možné rozhodnúť o vzatí MM do vyšetrovacej väzby iba preto, že sa osobne dostavil na vnútroštátny súd, čo samotné bolo výsledkom vykonania neplatného európskeho zatykača. Podľa vnútroštátneho súdu, ak by tento európsky zatykač nebol vydaný, MM by nebol zatknutý v Španielsku, nebol by vydaný bulharským súdnym orgánom. a teda by nebol vnútroštátnym súdom vzatý do vyšetrovacej väzby.

140. Ak by bol zvolený tento prístup, bolo by sa treba podľa uvedeného súdu domnievať, že vzatie MM do vyšetrovacej väzby sa zakladá na porušení podstatných formálnych náležitostí, pretože európsky zatykač bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal právomoc (keďže nebola zabezpečená nevyhnutná účasť súdu) a na základe rozhodnutia, ktoré nie je vnútroštátnym zatykačom. To by malo vnútroštátny súd viesť k záveru o nezákonnosti následnej väzby MM po vykonaní tohto európskeho zatykača. MM by mal byť preto prepustený na slobodu.[90]

141. Vnútroštátny súd sa teda domnieva, že musí vziať do úvahy vady európskeho zatykača, ktoré zistil, a ak dospeje k záveru, že sú podstatné, mal by mať právomoc zrušiť na základe tohto procesného dôvodu vyšetrovaciu väzbu MM.

142. V tejto súvislosti pripomínam, že táto vyšetrovacia väzba vyplýva z rozhodnutia, ktoré prijal vnútroštátny súd 29. júla 2020 v nadväznosti na návrh, ktorý v tomto zmysle deň predtým podal prokurátor.

143. Toto rozhodnutie o vyšetrovacej väzbe potvrdil odvolací orgán.

144. Na vnútroštátny súd je v súčasnosti podaný nový návrh na preskúmanie zákonnosti vyšetrovacej väzby MM. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania bol teda podaný v konaní podľa § 270 NPK začatom obhajcom MM s cieľom dosiahnuť zrušenie jeho vyšetrovacej väzby.

89 Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1. Podľa odôvodnenia 44 tejto smernice „zásada účinnosti práva Únie si od členských štátov vyžaduje, aby zaviedli primerané a účinné opravné prostriedky pre prípad porušenia práva priznaného jednotlivcom právom Únie. Vďaka účinnému opravnému prostriedku, ktorý by mal byť dostupný v prípade porušenia ktoréhokoľvek z práv stanovených v [uvedenej] smernici, by sa malo dosiahnuť, že sa v čo najväčšej možnej miere obnoví také postavenie podozrivých alebo obvinených osôb, aké by mali, keby nebolo došlo k porušeniu, s cieľom chrániť právo na spravodlivý proces a právo na obhajobu“.

90 Vnútroštátny súd robí porovnanie s vecou, v ktorej bol vyhlásený rozsudok zo 17. januára 2019, Dzivev a i. (C-310/16, EU:C:2019:30), keďže táto vec sa podľa neho týkala dôsledkov rozhodnutia vydaného orgánom, ktorý prekročil svoje právomoci (použitie dôkazov zhromaždených na základe odpočúvaní telefonických rozhovorov povolených súdnym orgánom, ktorý práve stratil právomoc na vydanie takéhoto povolenia).

145. Na úvod považujem za dôležité zdôrazniť, že právo Únie v jeho súčasnom stave ešte nepristúpilo k harmonizácii podmienok, za ktorých možno nariadiť vyšetrovaciu väzbu osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie.[91] Súd, ktorý má právomoc vo veci vyšetrovacej väzby, teda môže iba za podmienok upravených svojím vnútroštátnym právom rozhodnúť o takomto opatrení a prípadne o prerušení jeho výkonu ak zistí, že tieto podmienky už viac nie sú splnené.

146. Napriek tomu nezachádzam až tak ďaleko, aby som sa domnieval, ako to zrejme naznačuje Komisia, že celé konanie na vnútroštátnom súde je vyňaté z pôsobnosti práva Únie, takže v súlade s článkom 51 ods. 1 Charty sa táto Charta neuplatňuje. Keďže totiž vo veci samej treba súdne preskúmanie platnosti európskeho zatykača vykonať v konaní týkajúcom sa ponechania alebo neponechania MM vo vyšetrovacej väzbe, ako som uviedol už skôr, rámcové rozhodnutie 2002/584 a článok 47 Charty sa naďalej uplatňujú. Z dôvodu, že systém zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je založený na záruke súdneho preskúmania európskeho zatykača, ako vyplýva z predchádzajúcich úvah, takéto preskúmanie predstavuje vždy a bez ohľadu na to, v akom štádiu trestného konania k nemu dochádza, vykonávanie práva Únie v súlade s článkom 51 ods. 1 Charty.

147. Po tomto spresnení sa domnievam, že z dôvodu vnútorných limitov nástroja justičnej spolupráce v trestných veciach, ktorý predstavuje európsky zatykač, ani rámcové rozhodnutie 2002/584, ani článok 47 Charty nevyžadujú od vnútroštátneho súdu, aby prepustil na slobodu osobu, ktorá bola vzatá do vyšetrovacej väzby, ak zistí, že európsky zatykač, ktorý mal za následok odovzdanie tejto osoby, je neplatný.

148. V súlade s článkom 1 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia „je tak účelom mechanizmu európskeho zatykača umožniť *zadržanie a vydanie* požadovanej osoby tak, aby vzhľadom na cieľ sledovaný týmto rámcovým rozhodnutím spáchaný trestný čin nezostal nepotrestaný a táto osoba bola stíhaná alebo vykonala trest odňatia slobody, ktorý jej bol uložený“[92]. Z toho vyplýva, že hneď ako bola vyžiadaná osoba zatknutá a potom odovzdaná členskému štátu vydávajúcemu zatykač, európsky zatykač v zásade vyčerpal svoje právne účinky s výnimkou účinkov odovzdania výslovne stanovených v kapitole 3 rámcového rozhodnutia 2002/584.[93]

149. Vzhľadom na tieto vnútorné limity mechanizmu európskeho zatykača treba zdôrazniť, že tento zatykač nepredstavuje právny titul pre zadržanie tejto osoby v členskom štáte vydania.

150. Túto situáciu treba odlíšiť od situácie existujúcej vo vykonávajúcom členskom štáte. Hoci totiž podľa článku 12 rámcového rozhodnutia 2002/584 treba o prípadnom zadržaní osoby zatknutej vo vykonávajúcom členskom štáte na základe európskeho zatykača rozhodnúť v súlade s vnútroštátnym právom tohto členského štátu, tento zatykač predstavuje nevyhnutný podklad takéhoto zadržania. Znamená to, že ak vykonávajúci súdny orgán musí odmietnuť vykonať európsky zatykač, zadržanie, o ktorom sa rozhodlo v očakávaní odovzdania osoby, stráca svoj právny základ.

91 Pre príklad obmedzení uplatniteľnosti smernice 2016/343, ako aj článkov 6 a 47 Charty v oblasti vyšetrovacej väzby, pozri rozsudok z 28. novembra 2019, Specializirana prokuratura (C-653/19 PPU, EU:C:2019:1024). Pozri rovnako návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pitruzzella vo veci Specializirana prokuratura (C-653/19 PPU, EU:C:2019:983, bod 15 a nasl.).

92 Rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 39). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

93 Pozri v tejto súvislosti návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Sharpston vo veci IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:890, body 81 a 82). Generálna advokátka opisuje postup, na ktorý sa vzťahuje rámcové rozhodnutie 2002/584 ako „okruh‘, ktorý sa začína vydaním európskeho zatykača… a uzatvára [sa] výkonom európskeho zatykača, ktorý sa uskutočňuje odovzdaním“ (bod 83). Z toho vyvodzuje, že „účinky tohto postupu by nemali presahovať rozsah pôsobnosti a účel [tohto] rámcového rozhodnutia, teda odovzdanie požadovanej osoby. Niektoré účinky tohto postupu, ktoré ostávajú naďalej zachované aj po odovzdaní, sú jasne vymedzené v kapitole 3 [uvedeného] rámcového rozhodnutia“ (bod 84).

151. Po odovzdaní vyžiadanej osoby členskému štátu vydávajúcemu zatykač môže byť právnym základom zadržiavania iba vnútroštátny akt prijatý súdnym orgánom uvedeného štátu.[94] Osoba, ktorá je trestne stíhaná v tomto členskom štáte, tak môže byť po svojom odovzdaní zadržiavaná iba na základe vnútroštátneho právneho titulu pre vyšetrovaciu väzbu, ktorým môže byť v závislosti od osobitostí vnútroštátneho práva vnútroštátny zatykač prípadne nasledovaný súdnym rozhodnutím o vzatí tejto osoby do vyšetrovacej väzby, ak sú splnené podmienky stanovené vnútroštátnym právom na tento účel. Z toho vyplýva, že vyšetrovacia väzba v trestnom konaní v členskom štáte vydávajúcom zatykač sa nezakladá na vydaní európskeho zatykača, ale vyplýva z vnútroštátneho právneho titulu pre väzbu vydaného zákonným spôsobom.

152. V každom prípade prináleží príslušnému vnútroštátnemu súdu, aby overil, či voči obvinenému bolo prijaté vnútroštátne donucovacie opatrenie spojené s odňatím slobody a či bolo prijaté v súlade s vnútroštátnym právom členského štátu vydávajúceho zatykač.

153. Predovšetkým je vecou vnútroštátneho práva členského štátu vydávajúceho zatykač, aby určilo, aké dôsledky môže mať neexistencia platného vnútroštátneho zatykača na rozhodnutie vziať a potom ponechať či neponechať trestne stíhanú osobu vo vyšetrovacej väzbe.[95]

154. Treba však spresniť, že v súlade s ustálenou judikatúrou sú členské štáty povinné vykonávať svoju právomoc v trestných veciach v súlade s právom Únie.[96]

155. Vnútroštátnemu súdu preto prináleží, aby urobil všetko pre to, aby bola čo najviac zachovaná účinnosť systému odovzdávania osôb zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584. Z tohto dôvodu by prípadné rozhodnutie o prepustení dotknutej osoby na slobodu malo byť sprevádzané alebo nasledované opatreniami spôsobilými zabrániť novému úteku tejto osoby. Neprijatie takýchto opatrení by mohlo obmedziť účinnosť systému odovzdávania osôb zavedeného týmto rámcovým rozhodnutím a teda brániť dosiahnutiu cieľov, ktoré sleduje,[97] medzi ktorými sa nachádza boj proti beztrestnosti.[98] Efektivita justičnej spolupráce v trestných veciach a vzájomná dôvera medzi členskými štátmi by utrpeli, ak by účinky takého postupu odovzdania osôb, aký bol uskutočnený v prejednávanej veci, mali úplne zaniknúť, čo by malo za následok útek odovzdanej osoby a spôsobilo nevyhnutnosť vydania nového európskeho zatykača.

156. Napokon spresňujem, že predchádzajúcou analýzou nie je dotknutá možnosť osoby, na ktorú bol vydaný neplatný európsky zatykač, aby v súlade s vnútroštátnym právom členského štátu vydávajúceho zatykač podala žalobu o náhradu škody na príslušný vnútroštátny súd.

94 Rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 56), obsahuje v tejto súvislosti užitočné informácie, hoci treba na jednej strane spresniť, že sa týka európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody a na druhej strane, že sa vzťahuje na situáciu, v ktorej neuvedenie doplňujúceho trestu v tomto zatykači nemalo vplyv na jeho platnosť. Keď sa totiž Súdny dvor mal vyjadriť k tvrdeniu, podľa ktorého rozhodnutie vykonávajúceho súdneho orgánu v podstate predstavuje titul, ktorý je základom pre pozbavenie slobody v členskom štáte vydania európskeho zatykača, takže trest, ktorý nebol predmetom rozhodnutia vykonávajúceho súdneho orgánu a pre ktorý nebolo odovzdanie povolené, sa nemôže vykonať, rozhodol, že „účelom rozhodnutia vykonávajúceho orgánu v prejednávanej veci… nie je povoliť výkon trestu odňatia slobody v členskom štáte vydania európskeho zatykača.… Toto rozhodnutie *sa obmedzuje na povolenie odovzdania dotknutej osoby* v súlade s ustanoveniami rámcového rozhodnutia 2002/584, aby spáchaný trestný čin nezostal nepotrestaný. *Základom pre výkon trestu odňatia slobody je právoplatný rozsudok* vydaný v členskom štáte vydania európskeho zatykača, ktorého uvedenie vyžaduje článok 8 ods. 1 písm. c) tohto rámcového rozhodnutia“ (bod 56, kurzívou zvýraznil generálny advokát).

95 V tejto súvislosti pripomínam, že proti MM nebolo prijaté uznesenie prokurátora v súlade s § 64 ods. 2 NPK, ktoré zrejme predstavuje prostriedok bežne využívaný v Bulharsku na vydanie vnútroštátneho zatykača na trestne stíhanú osobu.

96 Pozri najmä v tomto zmysle rozsudok z 24. novembra 1998, Bickel a Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, bod 17). Pozri rovnako rozsudok z 2. apríla 2020, Ruska Federacija (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, bod 48 a citovaná judikatúra).

97 Pozri analogicky v kontexte uplynutia lehôt stanovených v článku 17 rámcového rozhodnutia 2002/584, rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 50).

98 Pozri najmä rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 39).

157. Zo všetkých týchto úvah vyvodzujem, že rámcové rozhodnutie 2002/584 a článok 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nevyžadujú, aby zistenie vnútroštátneho súdu, že európsky zatykač bol vydaný nezákonne, pretože sa nezakladá na „[vnútroštátnom] zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) tohto rámcového rozhodnutia, malo za následok prepustenie osoby vzatej do vyšetrovacej väzby na slobodu po tom, čo ju vykonávajúci členský štát odovzdal členskému štátu vydávajúcemu zatykač.

158. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby v súlade so svojím vnútroštátnym právom rozhodol, aké dôsledky môže mať neexistencia takéhoto vnútroštátneho aktu ako právneho základu európskeho zatykača na rozhodnutie ponechať alebo neponechať obvineného vo vyšetrovacej väzbe, pričom dbá na to, aby nenarušil účinnosť systému odovzdávania osôb zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584.

V. Návrh

159. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Specializiran nakazatelen săd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko), odpovedal takto:

1. Článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že európsky zatykač treba považovať za neplatný, pokiaľ sa nezakladá na „[vnútroštátnom] zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom“ v zmysle tohto ustanovenia. Tento pojem sa vzťahuje na vnútroštátne opatrenia, ktoré súdny orgán prijal, aby vypátral a zatkol osobu, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie, s cieľom predviesť ju na súd na účely vykonania úkonov trestného konania. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či taký vnútroštátny akt o vznesení obvinenia, na akom sa zakladá európsky zatykač, o ktorý ide vo veci samej, má takéto právne účinky.

2. Ak právna úprava členského štátu vydávajúceho zatykač neobsahuje ustanovenia upravujúce súdny prostriedok nápravy na účely preskúmania podmienok, za ktorých bol európsky zatykač vydaný orgánom, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sám súdom, zásada prednosti práva Únie, ako aj právo na účinnú súdnu ochranu zaručené článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že od vnútroštátneho súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, ktorým sa napáda zákonnosť ponechania vo vyšetrovacej väzbe osoby odovzdanej podľa európskeho zatykača vydaného na základe vnútroštátneho aktu, ktorý nemožno kvalifikovať ako „[vnútroštátny] zatykač alebo iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného rámcovým rozhodnutím 2009/299, a v rámci ktorého je uplatnený dôvod založený na neplatnosti tohto európskeho zatykača podľa práva Únie, vyžadujú, aby vyhlásil, že má právomoc vykonať takéto preskúmanie platnosti.

3. Rámcové rozhodnutie 2002/584, zmenené rámcovým rozhodnutím 2009/299, a článok 47 Charty základných práv sa majú vykladať v tom zmysle, že nevyžadujú, aby zistenie vnútroštátneho súdu, že európsky zatykač bol vydaný nezákonne, pretože sa nezakladá na „[vnútroštátnom] zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) tohto zmeneného rámcového rozhodnutia, malo za následok prepustenie osoby vzatej do vyšetrovacej väzby na slobodu po tom, čo ju vykonávajúci členský štát odovzdal členskému štátu vydávajúcemu zatykač.

Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby v súlade so svojím vnútroštátnym právom rozhodol, aké dôsledky môže mať neexistencia takéhoto vnútroštátneho aktu ako právneho základu európskeho zatykača na rozhodnutie ponechať alebo neponechať obvineného vo vyšetrovacej väzbe, pričom dbá na to, aby nenarušil účinnosť systému odovzdávania osôb zavedeného uvedeným zmeneným rámcovým rozhodnutím.